

V Á Z L A T

egy elképzelt nemzetiségi statutumhoz

1. Az állam területén élő minden nemzeti közösség egyenjogú tekintet nélkül az állam szövetségi vagy egységes voltára és valamennyi nemzeti közösség tagjai korlátozás nélkül élvezik mindazokat a jogokat, amelyeket az állam törvényei és az állam által ratifikált nemzetközi egyezmények az állampolgároknak és általában az embernek elismernek.

2. Olyan területeken, ahol egy nemzetiség többségben van vagy az együttélő nemzetiségek egyikének sincs abszolút többsége, az alkotmány területi autonómiát engedélyez, amelynek keretében a nemzetiségi tárgyú ügyeket - a tanügyet, a közművelődést, a nemzeti nyelvek hivatalos használatát stb. - az autonóm terület választott államhatalmi és államigazgatási szervei szabályozzák és intézik.

3. Az autonóm területhez való tartozást a nemzetiségek lakta szomszédos települések referendummal döntenek el. A statutumát a terület választott államhatalmi vezető szerve állapítja meg az országgyűlés jóváhagyásával. A vezető államhatalmi szervnek vagy a szavazati joggal rendelkező helyi lakosok legalább tíz százalékának kezdeményezésére a terület statutuma, jóváhagyásra történt felterjesztése előtt referendumra bocsátandó.

4. Az ország közigazgatási-területi beosztásánál figyelembe veendő a települések nemzetiségi jellege is és az autonóm területen kívül maradt falvak és községek referendum útján döntenek el közigazgatási-területi beosztásukat.

5. Hatályát veszti és tilos minden olyan jogszabály vagy hatósági rendelkezés, amely a városokba vagy egyes községekbe való letelepülést közvetve vagy közvetlenül nemzetiségi hovatartozás alapján korlátozza vagy kifejezetten a lakosság nemzeti kompaktságának adminisztratív bomlasztására irányul. A letelepedésre engedélyezett és elutasítottak névsora havonta kifüggesztendő közszemlére alkalmas helyen és a határozat ellen a közvetlenül érintettek zárós határidőn belül jogorvoslással élhetnek a helyi törvényszéken.

6. Sajátos nemzetiségi érdekeik és igényeik előterjesztése, támogatása és védelme végett a nemzetiségek képviselői testületét tartanak fenn, szövetség, vagy általa megállapított más formában.

A képviselői testületet az illető nemzetiséghez tartozó állampolgárok választják négy évenként általános, egyenlő és titkos szavazással. A nemzetiségi képviselőnek községi szervezetei vannak, amelyek az összövetséghez hasonlóan alakulnak és működnek.

7. A nemzetiségek képviselői testülete támogatja az államot

minden funkciójának ellátásában és lehetősége szerint elősegíti a nemzetiség tevékeny részvételét az ország gazdasági, társadalmi és kulturális fejlesztésében.

8. A falvak, községek vagy más közigazgatási-területi egységek társulhatnak közös nemzetiségi közművelődési igényeik (oktatás, kulturális rendezvények, előadások stb.) együttes biztatására.

9. A nemzetiségeknek joguk van saját tannyelvű iskoláztatáshoz minden fokon, ugyanolyan anyagi ellátottsággal és szervezeti feltételekkel (tanuló-létszám stb.) amilyeneket az állam hasonló jellegű és fokozatu más iskolák számára biztosít vagy előír.

10. A tanügyeit önállóan intéző területi autonómián kívül eső helységeiben, a nemzetiségek iskolahálózatát és tantervét tannyelvét a tanügyi hatóságok a nemzetiségek képviselői szerveinek közreműködésével, előzetes véleményezésének figyelembevételével állapítják meg.

11. A nemzeti kisebbségek kultúrájának és művelődésének folyamatos biztosítására és fejlesztésére az állam illetékes szervei a nemzetiségi képviselői közreműködésével megfelelő intézményeket -színházakat, könyv-, és lapkiadókat, kulturotthonokat, zenekarokat, népi táncegyütteseket létesít és működtet.

12. Az egyesülési jog általános törvényes feltételei között a nemzetiségeknek joguk van közművelődési és tudományterjesztő intézményeket és egyesületeket létesíteni és működtetni saját nyelvükön, sajátos kultúrájuk és hagyományaik művelésére, ápolására és fejlesztésére.

13. A nemzetiségeknek joguk van a tudomány, a kultúra és a szórakozás modern audio-vizuális programjainak anyanyelven való közvetítéséhez. E célból az illetékes kormányzati szervek, a nemzetiségek közreműködésével meghatározott közvetítési időt és műsort biztosítanak.

14. Azokban az állami szervekben és intézményekben, amelyek a nemzetiségek közművelődési és kulturális tevékenysége felett normatív vagy ellenőrző hatáskörrel rendelkeznek, a nemzetiségek jelentőségüknek megfelelően képviseltetik magukat.

15. A közigazgatási-területi egységek -falvak, községek városok, megyék stb.- igazgatási nyelve az adott egységet alkotó lakosság többségének a nyelve, amely mellett az államhatalmi és államigazgatási szervek kötelesek tiszteletben tartani és alkalmazni a hozzájuk forduló más lakosok anyanyelvét is.

16. A falvak, községek, városok és megyék illetékes hatóságai kötelesek a hozzájuk tartozó helységek elnevezéseit nyilvánosan feltüntetni a helyi lakosság nyelvén is. A szépirodalomban, a sajtóban,

képzőművészetben, egyházi szertartásokban és a közönséghez intézett más kiadványokban korlátozás nélkül használható a települések, helységek és földrajzi nevezetességek elnevezése a nemzetiségek nyelvén.

17. Azokban a közigazgatási egységekben, amelyekben jelentős számban nemzeti kisebbségek élnek, a helyi lakossággal érintkező állami alkalmazottaknak ismerniük kell az illető nemzetiségek nyelvét.

18. A tanintézetekben kötelezően előírt tankönyvek megfelelő teret szentelnek az együttélő nemzetiségek és etnikai népcsoportok történelmének, tárgyilagosan, az illető közösségek szakembereinek közreműködésével. A helyenként eddig alkalmazott gyakorlattal ellentétben hatályát veszti a nemzetiségi nyelvek tilalma a történelem tanításában.

19. A nemzeti kisebbségeknek és etnikai népcsoportoknak joguk van kapcsolatot tartani az ország határainkivül elhelyezkedő azonos nyelvterületek lakosaival, mind rokon és baráti relációban, mind a tudományos, kulturális és művészeti intézmények együttműködésének vonalán. Az ilyen kapcsolatokat az államok együttműködési és barátsági egyezményekkel elősegítik.

20. A tanintézetek állampolgári nevelését célzó tantárgyainak a keretében megfelelő hely biztosítandó azon hazai és nemzetközi normák ismertetésének (az alkotmányban meghirdetett állampolgári jogoknak és kötelezettségeknek, és a különböző emberi jogoknak) amelyeket az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, a hozzákapcsolódó egyezségekmányok, a helsinki záróokmány stb.) amelyek a népek barátságát, együttműködését és egyenlőségét szolgálják.

21. Az államhatalom és államigazgatás szervei kötelesek az állampolgárokra kötelező jogszabályokat - törvényeket, rendeleteket, határozatokat - hivatalosan és rendszeresen közölni a nemzetiségek nyelvén.

22. A minisztertanács mellett államtitkárság működik kifejezetten azzal a feladattal, hogy tanulmányozza a nemzetiségek sajátos problémáit, javaslatokat tegyen a minisztertanácsnak, különböző minisztériumoknak és intézményeknek sajátos nemzetiségi kérdések szabályozására és megoldására és figyelemmel kísérje a nemzetiségi viszonyokra vonatkozó törvények és más normák alkalmazását.

NEMZETISÉGI STATUTUM
(Statutul Naționalităților)

I n d o k o l á s
(Expunere de motive)

A szocialista társadalmi rendszer alapvető eleme az állampolgárok egyenlőségének elismerése és következetes politikai és jogi védelme is. Az egyenlőség valós elismerése és tényleges biztosítása feltételezi a nemzetiségi hovatartozás (identitate națională) tényének, mint társadalmi adottságnak tudomásulvételét s bizonyos szükségletek abból adódó differenciált megítélését.

A jelen tervezet javaslatokat tesz azoknak a hátrányoknak az elhárítására és azoknak a sajátos igényeknek az elismerésére és védelmére, amelyek a különböző nyelvűség, vagy etnikai eredet és népi-történelmi hagyományok miatt kisebbségben lévő nemzetiséghez való tartozásból fakadnak.

Az egyenlő esély útjában emelkedő akadályok eltávolítása és a nemzeti egyenlőség védelmének hatékonyabbá tétele nagy mértékben járulhat hozzá a nemzetiségek közérzetének javításához, alkotóerőinek érvényesüléséhez, a román néphez fűződő testvériségük elmélyüléséhez és mindezek eredményeképpen az ország belső és külső konszolidáltságának erősítéséhez.

A tervezet az Alkotmány II. Címében (különösképpen a 17. 21. 22. 27. 28. 29. szakaszokban) meghirdetett elvekből indult ki és részleteiben az 1945 február 7-én 86. sz. alatt életbe lépett Nemzetiségi Statutumot tartotta szem előtt, amelyet a Buletinul Oficial III. részének 1975-ben közzétett melléklete érvényben maradt törvényként említ.

A tervezet figyelembe veszi a Statutum 1945 február 7. után bekövetkezett módosításait, különösképpen az 1945 augusztus 6-án 629 sz. alatt, az 1946 november 30-án 961 sz. alatt közzölt kiegészítéseket, valamint az egyes törvénykönyvek, közigazgatási és bírósági eljárási törvények rendelkezéseit.

Vannak azonban olyan előírásai is, amelyeket a mindennapi állami és társadalmi gyakorlat tapasztalatai sugalmaznak és az eddigi törvényhozás és jogvédelem hézagait hivatottak kitölteni.

A nemzetiségek jogi statusát illető jogszabályok összegyűjtése és egyetlen normatív aktusban eszközölt rendszerezése világos és beható áttekintést ad a teendőkről és hatékony eszközzé válhat mind az állampolgárok, mind az állami és társadalmi szervek és intézmények számára a nemzetiségi ~~kérdések~~ ügyek szocialista és demokratikus intézésében.

I.

A nemzetiségek jogi helyzetének alapelvei (Principiile fundamentale ale statutului juridic al naționalităților)

1.szakasz.-Minden román állampolgár kizárólagos és egyéni joga anyanyelvének vagy nemzetiségének megállapítása. Ilyen tekintetben a hatóságok beavatkozása tilos, közegek pedig kötelesek az illető állampolgár nyilatkozatát elfogadni.

2.szakasz.-Minden román állampolgár egyenlő a törvény előtt s etnikai eredetére, nemzetiségére, anyanyelvére és vallására való tekintet nélkül ugyanazokat a polgári és politikai jogokat élvezi.

3.szakasz.-Az etnikai, nemzetiségi, anyanyelvi vagy vallási hovatartozás nem képezhet sem kizáró okot, sem hátrányt bármely közhivatalba való alkalmazásban vagy foglalkozás gyakorlásában.

4.szakasz.-Az állampolgároknak joguk van az etnikai, nemzetiségi vagy nyelvi együvértartozásukból adódó közös művelődési és szervezeti szükségleteik állami támogatására, költségvetési, politikai és jogi tekintetben egyaránt.

5.szakasz.-Mind az állam szervei és intézményei, mind a nemzetiségi szervezetek és intézmények kötelesek tevékenységüket a román nép és az együttélő nemzetiségek egymásra utaltságának, együttműködésének és barátságának szellemében folytatni.

6.szakasz.-Az állampolgárok jogainak bármilyen közvetlen vagy közvetett korlátozását, közvetlen vagy közvetett kiváltságok biztosítását etnikai, nemzetiségi vagy nyelvi hovatartozás alapján, a faji, nemzeti gyűlölködés s a sovínista propaganda bármilyen megnyilvánulását a törvény bünteti.

II.

A nemzetiségi jogok gyakorlását és védelmét szolgáló állami és társadalmi szervezetek (Organizațiuni de stat și sociale chemate să asigure exercitarea și apărarea drepturilor naționalităților)

7.szakasz.-A jelen törvény hatályával a minisztertanács mellett nemzetiségi államtitkárság (subsecretariat de stat pentru naționalități) létesül államtitkár (secretar de stat) vezetésével.

A nemzetiségi államtitkárság feladata: tanulmányozni a nemzetiségek sajátos problémáit, rendszeresen tájékoztatni ezekről a minisztertanácsot, javaslatokat kidolgozni a felmerült problémák megoldására és figyelemmel kísérni a megoldásokra hozott intézkedések végrehajtását.

A nemzetiségi államtitkárság szervezeti felépítéséről és hatásköréről külön törvény intézkedik.

8.szakasz.-Az ország területi-közigazgatási beosztásánál (községek, megyék, városok, municipiumok, vagy nagyobb egységek kijelölésénél) az általános gazdasági, közlekedési és demografiai szempontok mellett figyelembe veendő az érintett egységek nemzetiségi összefüggései, hagyományai és kulturális kapcsolatai.

A területi-közigazgatási beosztással érintett falvak, községek és városok lakossága szavazással döntheti el egyik vagy másik magasabb fokú területi-közigazgatási egységhez való tartozását.

9.szakasz.-Az államhatalom illetékes szervei alkalmas jogi és politikai eszközökkel gondoskodnak arról, hogy az együttélő nemzetiségek számbeli és közéleti jelentőségüknek megfelelő arányban vehessenek részt az államhatalom és államigazgatás szerveinek, intézményeinek és vállalatainak vezetésében.

10.szakasz.-Az államhatalom és államigazgatás központi és megyei szerveinek, valamint a közművelődési szervezeteknek és intézményeknek a vezetőségében megválasztás vagy kinevezés alapján tevékenykedő állampolgárok örszágos, illetve megyei nemzetiségi közművelődési tanácsot alakítanak azzal a kifejezett céllal, hogy információkkal, kezdeményezésekkel és javaslatokkal támogassák az illetékes szerveket és intézményeket a nemzetiségek sajátos közművelődési ügyeinek intézésében.

11.szakasz.-A szervezkedési jog általános törvényes feltételei között a nemzetiségileg vagy etnikailag azonos állampolgárok közművelődési jellegű társulatokat (népi egyetem, dalegylet, táncegyüttes népszínház, műemlékvédelmi bizottság stb.) hozhatnak létre a tudomány és a kultúra anyanyelvükön való művelésének és fejlesztésének előmozdítására, sajátos hagyományaik és népszokásaik ápolására.

12.szakasz.-A falvak, községek, városok és megyék társulhatnak hasonló szomszédos területi-közigazgatási egységgel hasonló sajátos közművelődési (oktatási, kulturális, szórakozási) igényeik közös együttes ellátására.

III.

A nemzetiségi nyelvek nyilvános használatának biztosítása

(Asigurarea folosirii publice a limbilor naționale și regionale)

13.szakasz.-A társadalmi és magántermészetű kapcsolatokban mint pl. a levelezésben, a távbeszélőforgalomban, az ipari és kereskedelmi érintkezésben, a vallási életben és a sajtóban, kiadványokban és közleményekben, az állampolgárok szabadon és minden megszorítás nélkül használhatnak bármely nyelvet.

14.szakasz.-Nemzetiséglakta vidékeken a felek fogadására

szolgáltató vagy más forgalmas hivatali helyiségekben (vasuti és más közlekedési jegypénztáraknál, adóhivatalokban, muzeumokban stb.) ki-függesztendő állandó jelleggel az Alkotmány 22.szakaszának szövege a nemzetiségek anyanyelvének szabad használatáról.

15.-szakasz.-A nemzetiségek nyelvén megjelenő irodalmi és művészeti termékekben, sajtóban és magán vagy társadalmi jellegű kiadványokban a helységek és települések nevei és a földrajzi elnevezések az illető nemzetiségek nyelvén, nyelvi szabályaiknak és hagyományaiknak megfelelően, mindenféle megszorítás nélkül szabadon használhatók.

16.szakasz.-A törvények és azok végrehajtási utasításai, a különböző államhatalmi és államigazgatási szervek normatív határozatai és rendelkezései hivatalosan közzéteendők mindazoknak a nemzetiségeknek a nyelvén, amelyek a leghutóbbi népszámlálás szerint, országos közlemény esetében az ország lakosságának legalább 5 %-át, helyi közlemény esetében az illető helyi (községi, városi, municipiumi, megyei) lakosság legalább 20 %-át alkotják.

17.szakasz.-Azokban a községekben, városokban, municipiumokban és megyékben, amelyekben a lakosság legalább 20 %-a nem román ajku, hanem más közös nyelvet beszél, az illető közigazgatási egységek és ut-cak nevét nyilvánosan annak a nemzetiségnek a nyelvén is meg kell jelölni.

18.szakasz.-Azoknak a közalkalmazottaknak, akik hivatalok, intézmények és vállalatok közönségszolgálati részlegein dolgoznak, ismerniük kell annak a nemzetiségnek a nyelvét is, amely az adott közigazgatási egység lakosságának legalább 20 %-át alkotja.

19.szakasz.- A területi-közigazgatási egységek néptanácsai és hivatalai nyilvános gyűléseiken és belső ügykezelésükben a helyi lakosság legalább 20 %-át kitevő nemzetiség nyelvét is minden korlátozás nélkül használhatják. Felsőbb államhatalmi vagy államigazgatási kapcsolataikban az illető felsőbb területi-közigazgatási egység területén érvényes nyelvhasználati szabályok nyernek alkalmazást.

20.-szakasz.-Azok a törvényszékek és más igazságszolgáltatási hatóságok, amelyeknek a körzetében a legutóbbi népszámlálás szerint a lakosoknak legalább 20 %-a nem román ajku, hanem egy más közös nyelvet beszél, kötelesek:

a./az illető körzet legalább 20 %-át kitevő lakosság anyanyelvén benyújtott bármilyen beadványt elfogadni és az azokra hozott határozatokat, illetve válaszokat ugyanazon a nyelven közölni;

b./a felet saját anyanyelvén meghallgatni.

XXXXXX Az ügymenet zavartalan biztosítása érdekében a törvényszékek és más igazságszolgáltatási hatóságok szükség szerint állandó tolmácsszolgálatot tarthatnak fenn.

21.szakasz.-Azokban a területi-közigazgatási egységekben, ahol a lakosság legalább 20 %-a nem román ajku, hanem egy más

közös nyelvet beszél, az államhatalom és államigazgatás szervei, hivatalai, az intézményei és vállalatok kötelesek:

a./az illető körzet legalább 20 %-át kitevő lakosság anyanyelvén benyújtott beadványt elfogadni és az azokra hozott határozatokat, illetve válaszokat ugyanazon a nyelven közölni.

b./a felet saját anyanyelvén meghallgatni.

Az ügymenet zavartalan biztosítása érdekében szükség szerint állandó tolmácsszolgálatot tarthatnak fenn.

IV.

A közoktatásra vonatkozó szabályok
(Normele privind învățământul de stat)

22.szakasz.-A nem román ajkú tanulókak joguk van anyanyelvükön tanulni minden fokon, erre a célra államilag fenntartott általános, szakmai, középfoku és felsőfoku iskolákban vagy iskolai tagozatokban.

A tanulók, szüleik beleegyezésével, minden kényszerből mentesen, szabadon dönthetik el, hogy milyen iskola-típusra és milyen tannyelvre iratkoznak be.

23.szakasz.-Az illetékes tanügyi hatóságok kötelesek a nemzetiségek tannyelvén folyó oktatás iskolai hálózatát legkésőbb az előző tanév bezárásáig megállapítani és közzétenni.

Minden olyan változtatás tervezete, amely az iskola jellegét (profil), tannyelvét, osztályainak számát és a tanulók létszámát érinti megtárgyalandó az illető iskola szülőbizottságával is.

24.szakasz.-A nemzetiségi iskolák vagy tagozatok tannyelve kiterjed az iskola, illetve tagozat minden tárgyára. Minden fajta és fokozatu iskola megfelelő óraszámral és gyakorlattal gondoskodik arról, hogy a tanulók jól elsajátítsák a román nyelvet és megismerjék a román nép történelmét és irodalmát.

Az egyes foglalkozások és mesterségek román szakmai nyelvezetének könnyebb elsajátítása végett az illető foglalkozásokra illetve mesterségekre előkészítő iskolák bizonyos szaktárgyakat vagy gyakorlatokat román nyelven tanítanak.

25.szakasz.-Mind a hazai, mind az egyetemes történelem keretében a tanulókat meg kell ismertetni saját nemzetiségük történelmével is, különös hangsúlyt helyezve a román néppel való együttélésük kiemelkedőbb eseményeire.

26.szakasz.-A nemzetiségi tannyelvű iskolák, illetve iskolai tagozatok kulturális-nevelő tevékenysége (önképzőkori munka, színjátszás, ismeretterjesztő előadás stb.) az illető iskola illetve tagozat nyelvén folyik.

Különböző tannyelvű iskolák, illetve iskolai tagozatok

összevont rendezvényein a román nyelvű előadások és műsorszámok mellett megfelelő hely és idő biztosítandó az iskolában használt nemzetiségi tannyelv számára is.

27.szakasz.-Azokban a román tannyelvű iskolákban, amelyekben más nemzetiségű tanulók is vannak, kérésükre külön fakultatív tárgyként az illető nemzetiség nyelve is tanítható.

28.szakasz.-Ahol az egyes iskolafajtákra vagy fokozatokra való beiratkozás versenyvizsgával történik, a jelentkezők azon a nyelven vizsgázhatnak, amelyen a felvételre előírt előzőtanulmányaikat folytatták. Evégből a felvételi bizottságok olyan tanárokat is kooptálnak, akik a vizsgák igényeihez szabott mértékben ismerik a vizsgázó nemzetiségi tanulók nyelvét is.

V.

Rendelkezések a közművelődés biztosítására és fejlesztésére
a nemzetiségek nyelvén

(Dispozițiuni privind asigurarea și dezvoltarea culturalizării
în limbile naționalităților)

29.szakasz.-Az egyes nemzetiségek közművelődési tanácsainak közreműködésével az állam nemzetiségi színházakat létesít és tart fenn jelentősebb nemzetiséglakta központokban. A nemzetiségek színházkultúrájának szervezésében és működtetésében az állam tekintettel van az illető nemzetiségek különleges színházi és általános kulturális hagyományaira.

30.szakasz.-Az Alkotmányban és külön törvényekben előírt általános feltételek között az állami és társadalmi, politikai szervezetek, és intézmények, vagy az állampolgárok tudományos és szépirodalmi vagy szakirodalmi jellegű könyvkiadó vállalatokat létesíthetnek és támogathatnak, napilapokat és folyóiratokat adhatnak ki a nemzetiségek nyelvén.

Az állam biztosítja a nemzetiségek nyelvén más országokban megjelenő tudományos, szépirodalmi, művészeti kiadványok és sajtótermékek hozzáférhetőségét előfizetések és mindennapi könyvárúró forgalom útján.

31.szakasz.-Az állami Televízió-és Rádió-szolgálat helyreállítja a megszüntetett magyar és német adásait és a jelen törvény közzététele után folyamatosan mind az országos, mind a megyei adásaiban megfelelő műsort biztosít a nemzetiségek nyelvén is, szem előtt tartva az illető nemzetiségek közművelődési szükségleteit is.

32.szakasz.-Nemzetiséglakta helysegekben működő közművelődési intézmények (kulturotthonok, közkönyvtárak, színjátzósoportok, dal-, és tánegyletek stb.) tevékenysége kötelesek figyelembe venni működési körzetük lakosságának nemzetiségi jellegét és igényeit is.

VI.

Szabályok a nemzetiségek családi és kulturális jellegű nemzetközi kapcsolataira nézve

(Reguli privind relațiile familiare și culturale internaționale ale naționalităților conlocuitoare)

33.szakasz.-Mivel Közép,-és Kelet-Europában az államhatárok nem mindenütt esnek egybe a lakosság nemzetiségi megoszlásával, tekintettel az egyes nemzetiségek tudományos és kulturális életének és értékeinek történelmi kialakulására és hagyományaira, valamint sok család háborúk és határvaltozások nyomán bekövetkezett szétszóródottságára, az állam támogatja a különböző nemzetiségű állampolgárok folyamatos kapcsolatait más államokban élő rokonaikkal és a más államokban működő azonos vagy rokonnyelvű tudományos, kulturális vagy művészeti intézményekkel.

Ebből a célból az állam megfelelő államközi egyezményeket köt és szorgalmaz s egyben a feltételek könnyítésével, az eljárás egyszerűsítésével és meggyorsításával elősegíti az útlevél beszerzését, bővíti a turizmust s a turista csereakciókat szomszédos és közeli országokkal.

34.szakasz.-Megfelelő nemzetközi egyezményekkel és technikai fejlesztéssel az állam lehetővé teszi és fokozatosan bővíti a Televizio és a Rádío-műsorok cseréjét szomszédos és közeli országokkal.

VII.

Záró és átmeneti rendelkezések
(Dispozițiuni finale și tranzitorii)

35.szakasz.-A Nemzetiségi Statutumnak alaptörvény jellege van és mint Függelék (anexă) az Alkotmány kiegészítő részét képezi.

36.szakasz.-A jelen törvény a Buletinul Oficial-ban történt közzétételével lép hatályba és a nemzetiségi államtitkárság havonta rendszeresen írásban tájékoztatja a minisztertanácsot a törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról.

37.szakasz.-Az igazságügyi minisztérium, a nemzetiségi államtitkárság közreműködésével tervezetet dolgoz ki a Nemzetiségi Statutum-ban elismert jogok büntetőjogi és közigazgatásjogi védelmének hatékonyabbá tételére a jelenlegi törvények és végrehajtási rendelkezések kiegészítésével.

38.szakasz.-Hatályát veszti minden olyan törvény, dekrétum, rendelet, határozat, utasítás, amely ellentétben áll a jelen törvény rendelkezéseivel.